

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 24. marca 1934.

Štev. 35.

Težko stanje slovenskega gospodarstva

Poslovno poročilo zborničnega predsednika g. Ivana Jelačina na plenarni seji Zbornice za T.O. v Ljubljani, dne 23. marca 1934

Nevesela je slika slovenskega gospodarstva in nevesela še posebno, ker ni nobene pravega upanja, da bi se stanje kmalu popravilo. A mogla bi biti slika mnogo manj žalostna in bila bi tudi bolj vesela, če bi se pravočasno upoštevali vsaj deloma predlogi in nasveti gospodarskih krogov. Pot k izboljšanju je mogoča le z delom, dobrim, solidnim in sistematičnim delom, kakor je naglasil v svojem poslovnem poročilu predsednik Ivan Jelačin. Ni pa mogoče nobeno dobro in res uspešno delo, če se ne bodo upoštevali nasveti onih, ki najbolj poznajo gospodarstvo in ki tudi z vso dušo hočejo pomagati gospodarstvu na noge. In tako je pogoj vsega izboljšanja, da se upošteva glas gospodarskih krogov in v tej nadi, da se bo to v bodoče tudi zgodilo, objavljamo z dokazi globoko podprto poslovno poročilo predsednika naše prve gospodarske organizacije.

Od važnih dogodkov, ki so se dogodili po zadnji plenarni seji, treba predvsem omeniti nove davčne zakone. Ko smo na zadnji seji zborničnega sveta razpravljali o tem vprašanju, še nismo mogli presoditi, kakšna bo nova oblika novih davkov. Ker je sedaj izšel tako pravilnik k zakonu, pa tudi navodila za davčne uprave, je situacija prečiščena. Puščam na strani vprašanje, če je v sedanjem položaju še mogoče povzročiti donos davkov in se omejujem le na ugotovitev nepobitnega dejstva, da je plačalo zbornično področje po statistiki finančnega ministrstva v letu 1933. na direktnih davkih višje vsoto, kakor v dobi najboljše konjunktore. V vseh ostalih finančnih direktivah pa je bil donos direktnih davkov v preteklem letu za 30 do 40 odstotkov nižji od onega v letih ugodne konjunktore 1929. in 1930.

Prvotni načrti davčnih novel so bili sicer znatno omiljeni, kljub temu pa ostaja dejstvo, da računa finančna uprava v tekočem letu za 60% večjim donosom splošne pridobnine in z 50% večjim donosom družbenega davka, kakor po lanskem proračunu. Ze iz tega se vidi, kakšna bo davčna praksa v tem letu. Dočim so mali obrtniki na deželi z uvedbo pavšaliranja pridobnine nekaj na boljšem, zadene glavni del bremena obrtništvo v trgih, letoviških krajih in mestih. Vsa težava je v tem, da prihaja izvajanje rigorozne fiskalne prakse in uvedba minimalnega davka za pridobnino v dobi, ko se obseg poslov in možnost za služka nista izboljšala in ko plačanje v gotovini povzroča znatne težkoče.

Splošno se trdi, da pomeni preteklo leto preokret na boljše, česar pa za našo deželo ne moremo trditi. Kot optimist bi sicer želel, da bi bilo drugače, toda prva moja dolžnost je, povedati resnico in v spoznanju resničnega stanja iskati zdravila proti krizi. Nikomur ne bi bilo v korist, če bi presojali položaj enostransko in drugače, kakor ga kažejo številke in dejstva.

Ker je današnja seja posvečena zlasti razpravi o stanju našega gospodarstva, je Zbornica pozvala vse zbor. svetnike, da poročajo o gospodarskih razmerah v njih okolišju. Iz teh poročil se vidi, da je stanje mnogo težavnejše, kakor pa se misli.

Osnovni problem našega gospodarstva: **izboljšanje cen poljedelskim produktom,**

ostaja še nadalje nerešen. Cena pšenice je sicer na notranjem trgu znatno nad sve-

točno pariteto, vendar ne krije produkcjskih stroškov. Cene lesa so globoko izpod mirodobre paritete in gozdna posest ne daje večini posestnikov nobene rente. Kaj to pomeni za našo banovino, kjer imamo 140.000 gozdnih posestnikov, mi ni treba posebej poudarjati. Naša izvozna politika ni posvečala dosedaj temu najvažnejšemu vprašanju za naše zbornično področje potrebne pažnje. Tudi pri zadnjih pogajanjih z Italijo je ostalo to vprašanje odprto. — Zlasti vpliva neugodno na naše gozdarstvo preobremenitev s taksami in pristojbinami. Vse delo, ki ga opravljata naša lesna trgovina in industrija, je brezplodno, ker se še vedno ne upošteva naša predloga na pristojnih mestih. Posebno težko občutijo izvozniki, ker se obračunavajo izvozne fakture po nižjem tečaju od dejanskega, da dobiva vsled tega izvozna trgovina znatno manjše vsote, kakor pa ji dejansko pripadajo.

Splošno nezadovoljstvo vlada

radi tarifne politike državnih železnic,

ki se vodi s čisto enostranskimi fiskalnimi vidikov. Uprava odbija vse še tako

Je to pretirano, ker se letno iz tekočih dohodkov odplačuje skoro 200 milijonov dinarjev za gradbo novih železnic. Mesto da bi se te investicije amortizirale na daljši rok, vsaj 35 let, se odplačujejo že v 11 do 15 let. Nemalo je iznenadila gospodarske kroge naredba prometnega ministra z dne 15. marca, s katero se povodom zakonjenega 5% povečanja vozarinske takse povisujejo blagovne tarife z neznatnimi izjemami za 10 odstotkov.

Druga vprašanja

Vprašanje znižanja obrestne mere ostaja tudi po novi uredbi nerešeno.

Gradbena delavnost je vsled ukinitve davčne prostosti in uvedbe novih bremen že v lanskem letu znatno popustila.

Ravnokar izvedena davčna reforma je bila diktirana vsled težkega stanja državnih financ. Zato je bila zasnovana enostransko le z ozirom na potrebe državnega fiska, vsled česar tudi ne ustreza splošni zahtevi gospodar. krogov, da se javne datjave prilagode poslabšanim gospodarskim prilikam. Cilj reforme je le eden, da zagotovi državni blagajni večji donos pridobnine in družbenega davka.

V Dravski banovini smo že v preteklem letu občutili davčno breme močnejše, ker je pri poostreni praksi prišla vsa rudimentarnost davčnega zakona iz leta 1928 do krutega izraza. Opozarjali smo sicer na napake zakona, ker ni upošteval različnost strukture naše družbe, toda vsa naša opozorila so bila brezuspešna. Kratkotrajno se nam je odgovarjalo, da so visoke davčne stopnje potrebne, ker davčni aparat ne more natančno oceniti dejanskega stanja, liberalna davčna praksa pa bo omogočila znosnost davkov. Dejansko pa se je zgodilo drugače in pri odmeri se je postopalo

Naša zbornica je izkoristila priliko sedanjih davčnih reforme in podala ne samo podrobno kritiko predloženih davčnih načrtov ter formulirala konkretno niz izpreminjalnih predlogov, marveč je skušala doseči, da bi se tudi ostale odredbe davčnega zakona bolje prilagodile sedanjim težkim gospodarskim prilikam. V skupnih naporih smo tudi dosegli bistvena omi-

ljenja novih načrtov. Svojo akcijo pa bomo kljub temu nadaljevali, dokler ne bo davčni zakon tako dopoljen, da bi strukturno odgovarjal vsem vrstam kombiniranega gospodarjenja in plačilni možnosti poedincea. Davčna uprava danes še vedno ne upošteva nazadovanja pridobitne možnosti za najmanj 50% in zato moramo na to resnico vedno znova opozarjati.

Pri tej priliki smatram za svojo dolžnost, da se zahvalim posl. Mohoriču, ki se je zvesto in neumorno trudil, da se davčni predlogi omilijo, in enako tudi poslancu Krejčiju. Njih zasluga je, da je bilo vsaj najhujše odvrnjeno. (Živahen aplavz obema poslancema.)

Izprememba družbenega davka omogoča davčni upravi, ki je bila doslej vezana po zakonu na predloženo javno bilanco družbe, da izvrši pod določenimi pogoji potrebne korekture, da ugotovi točno podlago za odmero družbenega davka. S tem se več ali manj samo zakonito regulira to, kar se je v javni praksi že nekoliko let izvrševalo. Novost je v tem, da so z reformo pritegnjene v evidenco tudi takozvane latentne rezerve podjetij in da je uzakonjena akontacija v višini 6 odstotkov na izkazane rezerve, ki doslej niso bile obdane.

Gospodarski položaj Slovenije ni ugoden

Vse kaže, da se presoja gospodarski položaj Dravske banovine bolj ugodno, kakor dejanski je. Res je, da se je na naše področje, posebno na kraje, ki ležijo ob daljnovidih falske elektrarne in nudijo industriji poceni električni tok, doselilo več tekstilnih podjetij. Te industrije so se naselile, ker obstoječa tekstilna industrija še vedno ne krije niti izredno zmanjšanega domačega konzuma v navadnih tekstilnih izdelkih. Gre pa po večini le za tkalnice, ki imajo ugodnejšo carinsko zaščito kot predilnice in za katere je treba mnogo manj obratnega kapitala kot za kompletna koncentrirana podjetja. Glavni razlog za snavanje teh podjetij pa so posebno ugodne plačilne prilike v tej stroki, ker se posluje izključno samo proti gotovemu plačilu.

Stare industrije hirajo

Če pa je v tekstilni stroki trenutno še večja zaposlitev, moramo na drugi strani konstatirati nazadovanje in hiranje starih industrij. Tako je n. pr. imela železarna in livarna v Rušah komaj eno četrtino zaposlitve napram prejšnjim letom konjunktore. Tovarna za kose v Sv. Lovrencu je vse leto stala. Jeklarna v Guštanju obratuje z izredno skrčenim številom delavcev in še to samo 4 dni v tednu. Tudi železarna na Muti samo životari. Kamnoseške industrije na Pohorju so že davno ustavile obrate, da ne govorim o stalnih in občutnih redukcijah v obratovanju vseh vrst premogovnikov. Z nazadovanjem čevljarstva obrta in industrije peša tudi zaposelnost usnjarn. Enako primanjkuje tudi v papirni stroki vedno naročil, kar povzroča občasne ustavitve obratov.

Nazadovanje trgovine in obrta

Stalno rastoča reziža postaja vedno večjemu številu trgovskih in obrtnih obratov bolj in bolj nezmagljiva. Zato se ne smemo čuditi, če je tekom preteklega leta 2263

obrtnikov in 2107 trgovcev odjavilo obrtne liste. Število obrtniških obratov na zborničnem področju se je tekom lanskega leta zmanjšalo za 1336 obratov, število trgovskih pa za 1380, dočim je število gostiteljskih obratov ostalo zaenkrat neizpremenjeno. Gotovo je bilo število drobnih trgovskih in rokodelskih obratov v mnogih krajih preveliko, da je že v letih dobre konjunktore marsikateri trgovec in obrtnik komaj životaril. Od tedaj pa je koncentracija v industrijski produkciji mnoge stroke prepolnila s svojimi izdelki tako, da so poedinci morali opustiti svoj obrt. Velike spremembe so nastale v obratovanju gostinskih obrtov, kjer se poprejšnja oblika primitivne krčme vedno bolj izživlja in na njeno mesto stopajo velika podjetja. Toda kljub izvršenim odjavam je mnogo strok še vedno prenapolnjenih in se bo selekcijski proces v tekočem letu gotovo še v znatnem obsegu nadaljeval. Medsebojna konkurenca pri iskanju naročil je potisnila cene do skrajnosti navzdol ter še bolj zmanjšala možnost zaslužka in rentabilnost za večino obratov. Zopet se pojavlja potreba enotnejše regulacije produkcije in prodaje, predvsem pa je nujna večja koncentracija naše izvozne trgovine po strokah, če hočemo vsaj nekoliko ohraniti našo pozicijo na mednarodnih tržiščih.

Posebno zlo je v tem, ker nekateri vsled stiske razmer, ker pač ne dobe drugod za služka, tudi po odjavi izvajajo svoj obrt še naprej. To vedno večje šušmarstvo je za legalne podjetnike posebno težko breme.

Predsednik Jelačin navaja nato podrobno statistiko o odjavljenih obratih ter nadaljuje:

Pri takšnem stanju pač ni čuda, če so vedno glasnejše zahteve po omejitvi staleža ogroženih strok in po reglementaciji, odnosno omejitvi industrijske produkcije v prilog rokodelske.

Da se povrnem k vprašanju cen poljskih pridelkov, moram ugotoviti, da dobiva kmečko prebivalstvo razen v najožjem pasu večjih mest in industrijskih krajev, tako nizke cene za svoje pridelke, da pri večini ne krijejo niti lastnih stroškov pridelovanja. Tako sem prejel iz ptujskega sreza poročilo, da se plačuje kmetu ajda, žito, oves in koruza po 75 do 80 par, a pšenica po 1 Din za kg. Krompir je ostal celo pri cenah 30 do 40 par v velikih množinah neprodan. Isto velja za čebulo, ki dosega cene 50 do 60 par. Za boljše vrste fižola, katerega izvoz je vedno težji, se plačuje po dva dinarja kilogram, seno, otava in zelje pa po 25 do 30 par. Najboljši voli gredo po 3 do 4 Din za kg žive teže, krave pa po 2 do 3 Din. Radi pomanjkanja krme so mnogi kmetovalci opustili gojenje perutnine. Prohibitivni ukrepi držav, v katere smo poprej izvažali jajca, so imeli za posledico, da je padla lanska poletje cena celo na 35 par za komad. Boljše cene in izboljšanje položaja je zabeležiti samo pri vinogradništvu in v hmeljarstvu, to pa tudi čisto izjemoma. Treba bi bilo gledati na to, da se uredi dotok blaga na trg, da se čim bolj izniči cena, ki jo plača konzument z ono, ki jo dobi producent in da bi kmečki pridelki imeli v vseh krajih približno enotno ceno.

Gospodarske uredbe vlade

Od teh je zlasti važna uredba o sanaciji denarnih zavodov. Naši denarni zavodi so dobro vzdržali naval vlagateljev, saj so v

mnogih primerih likvidirali do 40% svojih vlog. Tudi med vlagatelji je prevladal treznejši element, ki se je v večini primerov zadovoljil pač z onim načinom likvidacije hranilnih vlog, kakor je posamezen zavod zmaguje. Vsi zavodi so se poslužili, ko je postal pritisk vlagateljev nevzdržen, po svojih štatutarnih pravic, po katerih sme uprava določiti odpovedne roke za izplačilo vlog in lahko omeji izplačilo posameznih vrst vlog. Zato za naše osnovne denarne zavode, predvsem za združne posojilnice in regulativne hranilnice uredba o sanaciji denarstva sploh ni bila niti potrebna. Dejansko se je do sedaj poslužil tudi samo en zavod.

Obe najvažnejši skupini denarnih zavodov sta dosedaj obvladali situacijo in izplačujejo vlagateljem povprečno po 1% mesečno. Zavodi se nadalje trudijo, da zadostijo upravičenim in stvarnim izrednim potrebam vlagateljev. Radi nezadostnega pritoka novih hranilnih vlog, in uredbe o odplačevanju kmetskih dolgov, pa so ti napori zvezani z vedno večjimi težkočami. Za nadaljni razvoj položaja naših denarnih zavodov bo odločilno, pod kakšnimi pogoji bodo mogli dobiti zavodi v smislu § 14 uredbe lombardna ali reeskontna posojila pri privilegiranih denarnih zavodih.

Znatno poostreje položaj, ker morajo denarni zavodi imeti nove vloge v stalni pripravljenosti. Dejansko so tudi vse nove vloge zelo nestalne. Po poročilu Narodne banke je bilo vsled tega samo pri 20 bankah, o katerih vodi Narodna banka poslovno statistiko, nad 330 milijonov dinarjev gotovine tezavirane v blagajnah, a sama državna hipotekarna banka izkazuje v svoji bilanci 2467 milijonov gotovine v blagajni. Vsled tega je najmanj ena tretjina krožeče gotovine danes odtegnjena prometu. Dočim novčanic v obtoku primanjkuje, je promet preobremenjen s kovanim denarjem.

V zadnjem času se je pokrenilo tudi vprašanje ustanovitve

privilegirane industrijske banke

Zahteva po osnovanju take banke je že stara, in se je zamudil pravi čas. Znatno del industrijskih podjetij ima danes mnogo zamrznjenih terjatev in mora paziti, da sam ne pride v plačilne težkoče. Le par podjetij razpolaga z rezervno gotovino. Razumemo tudi, da se za ustanovitev industrijske banke zanima Narodna banka, ki ima po vseh 100 milijonskih odpisih še vedno 4627 milijonov dinarjev industrijskih kreditov, večinoma imobilnih. Še bolj se zanimajo druge banke, ki imajo okrog 4.750 milijonov industrijskih terjatev. Izkusnje pa, ki jih ima gospodarstvo Dravske banovine s privilegiranimi bankami, narekajo v primeru osnovanja industrijske banke skrajno rezerviranost. Zlasti pa moramo odklanjati namero obveznega podpisovanja delniške glavnice.

Kdor je izdeloval ta načrt, ta ni upošteval dejanskih razmer v naši banovini, zlasti ne v lesnem gospodarstvu. Zavračati moramo očitke, kakor da industrija Drav. banovine ne bi hotela pozitivno sodelovati pri reševanju tega vprašanja in s tem pomagati pri osamosvojitvi domače nacionalne industrije od tuje finančne odvisnosti. Vedno smo pripravljene sodelovati, nočemo pa, da bi se takoj na začetku napravile usodne hibe, ki bi komaj osnovani zavod takoj imobilizirale in odtegnile že itak bori obratni kapital obstoječi industriji. Moramo imeti gotovost, da bo imela industrija, od banke gotove koristi, ter da bo politika razdelitve kreditov in obrestne mere odgovarjala našim razmeram, kar pri obstoječih državnih in privilegiranih denarnih zavodih občutno pogrešamo.

Najbolj eklatanten dokaz, kakšna psihoza vlada med ljudstvom danes v denarnih vprašanjih, so ogromne prevare, ki so se vršile tekom zadnjih let od strani nekaterih zavarovalnih zadrug in nekaterih pomožnih blagajn in ki kažejo, kako neverjetna naivna lahkovernost vlada med narodom.

Po uradnih poročilih je bilo sklenjenih nad dve in pol milijardi takih zavarovalnih pogodb, od podjetij, ki so poslovala po pretežni večini brez vsake solidne zavarovalno-tehnične podlage.

V zadnjem poročilu sem z odobravanjem pozdravil odločnost kr. vlade, da uredi že enkrat

vprašanje kmečkih dolgov.

Izkazalo pa se je, da sta enotna šablona in kompromisen način reševanja tega vprašanja povzročila mnogo nedostatkov. Namesto, da bi se z uredbo določili pogoji,

pod katerimi bi kmečki dolžnik, ki brez lastne krivde vsled krize pride v plačilne težkoče, plačeval obresti in odplačeval dolg, se je mesto individualnega moratorija odobrila vsakomur, ki dobi potrdilo županstva, ugodnost 12 letnega odplačevanja. S tem so naše zadruge in regulativne hranilnice, ki goje predvsem hipotekarni kredit, prišle v največjo stisko, kako kriti neizogibne izgube pri obrestih.

Razen tega lahko dolžniki zavlečejo moratorno stanje za nadaljnjo dobo treh let. Danes je povsem jasno, da je s to uredbo in s prejšnjim moratorijem povzročena ne samo kmetskemu, marveč tudi obrtniškem kreditu znatna škoda.

Težkoče bančnih zavodov

Denarni zavodi z bančnim značajem poslovanja preiščujojo sedaj svoje bilance v zmislu izdanega pravilnika. Ob terminu, ko je bilo treba zaprositi za odlaganje plačil, to je 4. marca, se pri denarnih zavodih v Dravski banovini položaj ni izpremenil. Tudi ni prišlo do odpisov delniških glavnice ali rezervnih skladov. Trgovina s knjžicami se nemoteno nadaljuje na veliko škodo vlagateljev. Nabava hranilnih knjžic je omogočila mnogim dolžnikom, da so se pod ugodnimi pogoji v celoti ali deloma razdolžili. Tudi na ta način se stok obveznosti zavodov stalno zmanjšuje. Del izplačanih vlog in obresti se pretaka zlasti v Poštno hranilnico in Državno hipotekarno

Obremenitev s komunalnimi trošarinami postaja občutno visoka in znaša v Ljubljani okrog 300 dinarjev na glavo prebivalca.

Trošarina na alkoholne pijače

Splošni želji gostilničarskih organizacij, da se ukine pavšalna trošarina na vino in žganje, je vlada ustregla in pooblastila banovine, da smejo uvesti banovinsko trošarino na vino in žganje.

Na željo gostilničarjev je zbornica dne 8. januarja 1934 sklicala konferenco, na kateri so se zainteresirani posvetovali o maksimiranju trošarinske stopnje na vino in žganje in o kontroli ter pobiranju trošarine.

Banska uprava je uvedla trošarino na vino in žganje in pri tem deloma upoštevala predloge, katere so stavili zainteresirani glede kontrole in pobiranja. Vendar pa je končna ureditev teh vprašanj pridržana ministrski uredbi, ki pa do danes še ni izšla.

Zunanja trgovina se omejuje

V trgovinsko-političnem oziru ostaja mednarodni položaj trajno napet in negotov. Nahajamo se vsled vedno novih izvoznih omejitev tako rekoč v stalnih pogojanjih z inozemskimi državami. Trgovinske pogodbe se zaključujejo le še na dobo dveh ali treh mesecev. Glavne uvozne dr-

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snezinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

Izdeluje:

Dolničar & Richter

Ljubljana

banko. Vlagatelji pri tem ne pomislijo, da je naložba pri solidnih posojilnicah in pri komunalnih hranilnicah, za katere jamčijo občine ali okraji z vsem premoženjem in davčno močjo, najmanj tako varna, kakor pri privilegiranih zavodih, ki tudi nimajo lastnega kapitala in katerih rezerve ne krijejo vlog v večjem odstotku kakor pri solidnih domačih zavodih.

V interesu obstoja in obrambe naše gospodarske pozicije je potrebno, da se razvije podrobna akcija, da zaustavimo likvidacijo zavodov, ki so jih naši predniki s sistematičnim vzgajanjem naroda k varčevanju ustanovili.

Z ozirom na izvršeno davčno reformo postaja

nujno vprašanje samoupravnih doklad.

Višina sedanjih doklad se mora primerno znižati in s tem tudi skupno davčno breme. Po statističnih izkazih fin. ministrstva znašajo avtonomni pribitki na državne davke v Dravski banovini povprečno 145%. Banovinska doklada je med vsemi banovinami v Dravski banovini najvišja.

Letošnji banovinski proračun, ki je bil sprejet na januarskem zasedanju banovinskega sveta, predvideva 90.962.500 dinarjev izdatkov napram lanskoletnemu v znesku 87.560.819 Din, k čemur je prišteti proračun bednostnega sklada v znesku 5.150.000 Din (lani 9.000.000 Din). Ako se oba proračuna seštejeta, je letošnji skupni proračun skoraj enako visok. Kakor čujemo, pa se utegne ta proračun še nekoliko znižati, ker fin. ministrstvo ni osvojilo vseh predloženih davščin. Pripomniti je še, da je banovina, če se odštejejo državne dotacije, realizirala 96% preliminarja.

Mnogo manj ugoden je finančni položaj podeželskih občin, ki so vsled gradbe šolskih poslopj in drugih naprav čez mero obremenjene. Mnoge občine tudi niso prejele po zakonu jim pripadajoči del samoupravnih doklad. Tudi mestne občine se morajo boriti, če nimajo dobičkanosnih podjetij, s stalnimi finančnimi težkočami.

žave agrarnih produktov so se že popolnoma osamosvojile in naš glavni izvoz postaja le še rezerva za primer slabe letine.

Ni pa še avtarkija uvoznih držav dosegla svoj vrhunec, temveč se sistematično nadaljuje. Tako smo bili pri zadnji pogodbi z Avstrijo težko prizadeti glede izvoza bučnega olja in oljnatih tropin. Sedaj nam grozi povečanje italijanske uvozne carine na stavbeni les.

Ko je že v vseh sosednih državah izvedena gospodarska avtarkija se nazadnje tudi pri nas spoznava neizprosna nujnost, da revidiramo našo gospodarsko orientacijo in da izgradimo sistematično možnosti produkcije v okviru mej naše države. S finančnim zakonom je dobila vlada najširša pooblastila za ureditev gospodarskih razmer in za pospeševanje obrta in industrije.

Trenutno se vodijo trgovinska pogajanja z Nemčijo. Nato pridejo na vrsto Avstrija, Grčija, Češkoslovaška in Madžarska. Če vlada kontingentirala naš uvoz, bomo dosegli od uvoznih držav ugodnejše pogoje za prodajo naših agrarnih produktov.

Uvozna trgovina se je lansko leto vsled plačilnih težkoč s tujino močno skrčila. Nazadovanje uvoza se jasno zrcali tudi v prometu na borzi v Ljubljani. Skupni devizni in valutni promet na tej borzi, ki je znašal 1930 l. 957, l. 1931 852, l. 1932 151 milijonov Din, je lansko leto padel na 126 milj. dinarjev ali na 13% prometa, ki smo ga imeli ob pričetku krize. Narodna banka že dve leti ne more dati uvoznikom na razpolago potrebna plačilna sredstva za promet z inozemstvom. Kljub temu se pri vseh importnih in eksportnih tvrdkah vedno strožje kontrolira oddaja in nabava tujih plačilnih sredstev. Nazadovanje lesnega prometa pa kažejo te številke prometa na ljubljanski borzi:

	Število vagonov	Vrednost v tisočih Din
1930	1.837	10.877
1931	647	5.543
1932	296	2.331
1933	299 3/4	2.223

Vsled poročila o plenarni seji Zbornice za TOI smo morali odložiti objavo nekaterih poročil in dopisov na prihodnjič, kar naj nam cenj. dopisniki oproste.

Številke so dovolj zgovorne in ni treba navajati nadaljnjih podrobnosti. Naša kriza ni navadna konjunkturna kriza, temveč je kriza naše in svetovne gospodarske strukture, ki je ne ozdravi nobena uredba, formula ali rezolucija. Da se njo obvlada, je treba celo desetletje naporenega dela.

Pripravljanje gradiva za

dopolnitev obrtnega zakona

se je nadaljevalo tudi na zadnji plenarni seji. Vprašanje izdaje pravilnikov postaja čimbolj pereče, ker je dveletna praksa, odkar je obrtni zakon v veljavi, dala dovolj izkušenj za sestavo izvršilnih predpisov.

Načelne važnosti so sklepi zadnje beograjske konference o podaljšanju učne dobe od 2 na 3 leta, o poostritvi pogojev za prehode od prostih strok na stroke, ki so vezane na usposobljenost in drugo. — Velike važnosti za zaščito interesov podeželskega trgovstva bodo določbe o zbiranju naročil. V sklepih konference je predvidena obveznost usposobljenosti tudi za trgovske potnike v isti meri, kakor za trgovce. Za nakupovalce deželnih pridelkov se predlaga uvedba legitimacij, kakor za potnike. Glede izdaje krošnjarskih dovolil se predlaga poostritev pogojev ter razširjenje seznama predmetov, s katerimi naj bo prepovedano krošnjarenje. Predlagajo se tudi znatne poostritve kazenskih sankcij, da se prepreči šušmarenje.

Predsednik Jelačin potem podrobno navaja vse seje in ankete, ki jih je priredila, oz. na njih sodelovala Zbornica. Po svojih delegatih pa je bila zastopana tudi na več ko 100 občnih zborih združenj, da je bil njen stik z združenji vedno živahen.

Izpregovoriti je treba še par besedi o

ureditvi plačil za trgovce, obrtnike in industrijalce.

Po objavi gospodarskih uredb vlade se je položaj za trgovce in obrtnike bistveno poostiril. Prišli so med dva milinska kamna. Na eni strani ne morejo realizirati svojih kmečkih terjatev, na drugi strani pa zahtevajo njih dobavitelji in upniki v celoti zapadle obveznosti. Skoraj polovica trgovcev pa obratuje z izposojenim obratnim kapitalom, na drugi strani pa so terjatve trgovcev preko nezaščitenega zneska zelo znatne. Zato mnogo trgovcev vsled odloga kmetskih dolgov ni moglo plačati obresti svojim upnikom. Ker denarni zavodi z večjim ali manjšim pritiskom izterjujejo denar, preostaja trgovcem dostikrat le izvenstečajna poravnava, ki pa ni v interesu upnikov. Zato treba najti kompromisno rešitev, ki bo ugodnejša za upnika in dolžnika. Zbornica je zato predlagala, da se zakon o izvenkonkurzni poravnavi primerno izpopolni. Rešitev zadeve pa se je žal zelo zavlekla. Zato je zbornica ponovno pokrenila to vprašanje in je trgovinski minister priznal potrebo novih ukrepov. Ob enem pa je poudaril z vso odločnostjo, da taki ukrepi ne bi mogli imeti nikakega značaja moratorija ali pa izdaje novih plačilnih sredstev brez podlage.

Zbornica je nato predlagala, da se ugodnost zaščite prizna le individualno, da se odplačilni rok skrajša, obrestna mera prilagodi razmeram, blagovni krediti pa iz zaščite izvzamejo. Poleg tega naj se zaščita razširi tudi na trgovce in industrijalce in zaščitni znesek poviša od 10.000 na 50.000 Din, zakon o prisilni poravnavi izven konkurza pa naj se izpremeni, da bo mogoča tudi 100% poravnava terjatev z odplačilom v 30 mesecih in s 5% obrestmi.

Končno je zbornica predlagala še te dodatne predloge:

1. Zaščita trgovcev, obrtnikov in industrijalcev naj se pod nazivom sanacije izvede s posebno uredbo izven zakona o prisilni poravnavi.

2. Ugodnosti nove uredbe se morejo poslužiti samo aktivni dolžniki, ki so prišli v težave vsled kmetske zaščite ali nelikvidnosti denarnih zavodov.

3. Za investicijske in obratne kredite trgovcev, obrtnikov in industrijalcev pri denarnih zavodih, ki so nastali do konca leta 1931., sme dolžnik neglede na to, ali je tem zavodom dovoljena odložitve plačil ali ne, zaprositi sodišče za ureditev odplačila teh obveznosti. V tem primeru mora predložiti sodišču načrt odplačevanja. Če se

upnik in dolžnik glede rokov odplačevanja in glede obrestne mere ne moreta sporazumeti, odloča sodišče po zaslišanju izvedencev iz vrst članov razsodišča Zbornice ali Borze, odnosno, kjer teh ni, iz vrst sodnih izvedencev. Dolg se mora odplačevati v 3 do 5 letih, obrestna mera pa ne sme znašati več ko 2 odstotka nad običajno aktivno obrestno mero istega zavoda.

4. Člen 20. uredbe o sanaciji denarnih

zavodov naj se v prvem odstavku izpremeni, da odložitev izplačil iz tekočih računov trgovcev, obrtnikov in industrialcev ne sme znašati več nego tri leta.

Prihajam k zaključku. Sedanji čas stavlja na vse zbornične člane izredno velike zahteve, da s svojimi izkušnjami po svoji moči pripomorejo, da najdemo čim boljše rešitev, pa tudi čim preje izhoda iz labirinta neprilik, ki nas danes obdajajo.

Samostojni predlogi zbor. svetnikov

Na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI so bili predlagani ti samostojni predlogi.

Zbor. svetnik Senčar je predlagal, da se Zbornica zavzame za **zboljšanje telefonskih razmer**, zlasti na področju centrale v Ptuj. Posebno nujno je, da se zamenjajo železni telefonski vodi z bakrenimi.

Zbor. svet. Ambrožič opozarja na nedopustno konkurenco nekaterih hotelirjev krojačem. Zbornica naj ukrene primerne korake, da se ta nedopustna konkurenca odpravi. Nadalje je treba, da nastopi zbornica tudi proti konkurenci nekaterih zadrug proti mesarjem. Pritožbe proti novim mesarijam zadrug se stalno množe.

Zbor. podpredsednik Rebek opozarja na vedno težavnejši položaj obrtništva. Deloma se je stanje za obrtnika posebno poslabšalo vsled prevelikega števila novih obrtniških obratov. Tako n. pr. se je v Ljubljani število prebivalstva pomnožilo za 35 odstotkov, število obrtniških podjetij pa za 124 odstotkov. — Pred vojno je bilo v Ljubljani 28 brivcev, z ozirom na prirastek prebivalstva bi jih smelo biti 38, dejansko pa jih je 81. Krojačev je bilo 88, smelo bi jih biti 109, dejansko pa jih je 149. Šivilj je bilo 83, smelo bi jih biti 112, dejansko pa jih je 156. Stavbenikov je bilo 10, danes jih je 48, gradbena delavnost pa po čiva. Tesarjev je bilo 5, danes jih je 16. Podobno je tudi pri vseh drugih obrtih.

Poleg tega pa je **padel zaslužek obrtnikov** tudi vsled vedno večjega nazadovanja ročnega dela. Kar je preje izdeloval ključavničar, to prihaja sedaj čisto izgotovljeno iz tvornice. Kovači, ki so preje izdelovali kmečko orodje, so sedaj ob ta zaslužek, ker prihaja kmečko orodje iz tvornice. — Dočim je zaslužek nazadoval, pa so narasle socialne in javne dajatve. Poleg tega se z novimi predpisi o zaščiti delavcev zahtevajo od obrtnika vedno nove investicije, ki so ob sedanjem splošnem pomanjkanju denarja dvakrat hudo breme.

Iz vseh teh razlogov je treba obrtniku pomagati na ta način, da se za dobo enega leta ne izdajajo več nove obrtne koncesije. Do nadaljnjega naj se nadalje ustavi vsako novo otvarjanje pomožnih lokalov in podružnic. **Industrijska proizvodnja** predmetov, ki jih izdelujejo tudi obrtniki, pa naj se kontingentira po predlogu pristojnih zbornic.

To je tudi potrebno iz razloga, ker je vsled prevelikega števila obrtnikov tudi blago dražje. Če je bilo v Ljubljani leta 1910, 42 mesarjev in če bi jih v primeru prirastkom prebivalstva smelo biti 57, a jih je dejansko 139, potem je jasno, da mora vsak mesar prodajati dražje, kakor pa bi prodajal, če bi vsled manjšega števila mesarjev imel večji promet. Pa tudi iz socialnih razlogov so ti predlogi utemeljeni, ker je postala konkurenca že tako ostra, da propadajo celo stara in solidna podjetja. Nato prečita predloge, ki smo jih že objavili v poročilu o seji obrtnega odseka.

Zbor. svet. Lenarčič se pridružuje predlogom podpredsednika Rebeka in dodaja, da bi se morali sprejeti podobni predlogi tudi za industrijo. Svoje dni so bile industrije meje na vse strani odprte. Danes pa se vse področje, s katerim morejo delati nekatere industrije, vidi v Ljubljanskega gradu. Posebno škodljivo pa je, ker se dovoljuje tudi tujemu kapitalu, da se prosto razširi po Jugoslaviji. Vsled tega prostega razmaha tujega kapitala se ustanavljajo nova podjetja tudi v krajih, kjer že ob-

stoje podobna domača podjetja in kjer ima ustanovitev novega podjetja samo to posledico, da se uniči domače podjetje in da pride toliko domačih ljudi ob kruh. 40 tisoč čevljarjev je na primer protestiralo proti ustanovitvi Batine tvornice v Jugoslaviji, pa ves njih protest je bil zaman. Nato govori svet. Lenarčič o silno povečanih socialnih dajatvah, ki so tako visoke, da jih mnoga podjetja ne zmorejo več. Če se že dopusti prost razmah tujemu kapitalu, potem je treba skleniti, da mora tuji podjetnik prevzeti tudi vse zle posledice nastanka svojega podjetja in preskrbeti kruh vsem delavcem, ki so vsled njegovega podjetja prišli ob zaslužek.

V daljšem govoru izraža gen. tajnik Ivan

Skupščina Združenja trgovcev za srez Kamnik

Skupščine Združenja trgovcev za srez Kamnik so menjaje v Kamniku ali Domžalah. Letos, dne 18. t. m. je bila skupščina v restavraciji Oset v Domžalah. Skupščino je vodil predsednik Združenja Anton Stergar, ki je podal pregledno poročilo o gospodarskem položaju. V denarnem pogledu: v našem okraju so izpolnjevale naše hranilnice, bodisi združne ali regulativne važno vlogo, kmet je dobil cenen kredit, tako tudi trgovec in obrtnik. Ustanovile so se Agrarna in obrtna banka, država je imela lep namen s to ustanovitvijo, da bi pomagala s ceninim kreditom kmetu in obrtniku, a krediti so tam višji in neugodnejši ko pri denarnih zavodih. Zato naj bi iz te težke krize našega trgovca, kmeta in obrtnika rešila država s tem, da podpre naše hranilnice ter da jim da na razpolago kredite potom Narodne banke.

Jako zanimiva je statistika, ki jo je podal v svojem poročilu predsednik o padanju gospodarske moči v srezu. V lesni trgovini je padeč ogromen. Na kamniškem kolodvoru je bilo naloženih leta 1929, 1404 vagonov lesa, 1930, 2378 vagonov, 1931, 1 tisoč 40 vagonov, 1932, 779 vagonov, 1933, pa le še 520 vagonov. Izvoz lesa je padel torej od 1930. do 1933. za 300 odstotkov.

Železniške tarife postajajo nevzdržne. — Valutne in devizne odredbe silno ovirajo izvoz lesa in kljub vsem dokazovanjem naših izvoznikov težkoče našega izvoza lesa na odločilnih mestih ne najdejo nikaškega razumevanja. Na kamniški progji imajo lesni izvozniki še posebno težavo, ker ne smejo nakladati polne tonaže radi slabe zgraditve proge; smejo nalagati na 15 tonske vozove le 5-5 tone na osni pritisk.

Radi povišanja cen cementa in radi splošnega nazadovanja gradbene delavnosti, je v kamniškem srezu nazadovala tudi poraba cementa od 247 vagonov v l. 1930. na 126 vagonov v letu 1933. Prav tako je padla tudi kupčija z apnom, ki je važen predmet proizvodnje v tem okraju. Izvozili so iz Kamnika leta 1930.: 317 vagonov apna, leta 1933. pa le še 152 vagonov. — **Manufakturna stroka** je nazadovala za 40 odstotkov. Prav tako nazadovanje izkazuje uporaba umetnega gnojila in semen. — V svojem zaključku je pozval predsednik trgovstva na sodelovanje pri vseh ustanovah in organizacijah. Naše stremljenje mora iti za tem, da se čimprej skliče gospodarski svet, ki pa naj bo tak, kakor ga žele gospodarske organizacije.

Mohorič svoje pomisleke proti predlaganim predlogom. Da je število obratov v nekaterih obrtniških panogah preveliko, je gotovo, res pa je tudi, da v nekaterih tudi še primanjkuje podjetij. Napaka je bila storjena v tem, ker se je premalo gledalo na prenasličnost nekaterih obrtniških panog pri izbiri poklicev. Nevarnost je tudi, da bi tako splošna prepoved novih podjetij povečala šušmarstvo. Tudi treba gledati na to, da ne bo v javnosti nastal vtis, ko da vlada v obrtniških krogih prevelik egoizem. Predlaga zato, da se sicer načelno predlogi g. Rebeka sprejmejo, da pa se njih stilizacija prepusti zborničnemu predsedstvu. Ko je na ta predlog pristal tudi zbornični podpredsednik Rebek, je bil predlog gen. tajnika Mohoriča soglasno sprejet.

Nato je podpredsednik Rebek še predlagal, da se doseže podaljšanje roka za vlaganje prijav za pridobitno in da se uvede carina na izvoz ščetin.

Zbor. svet. Zadravec pa je predlagal glede izvoza bučnega olja v Avstrijo.

Končno je predlagal zbor. svet. Windischer predlog, da se obdačijo podružnice tekstilnih tvornic tako, ko druge trgovine.

Vsi stavljeni predlogi so bili soglasno in z odobravanjem sprejeti.

Po prečitaniu zapisnika zadnje skupščine, je poročal tajnik Združenja I. Klemenčič ml. o gibanju članstva v preteklem letu, o akcijah, ki jih je Združenje vodilo ter o blagajniškem stanju. Upravi in blagajniku je bila soglasno izglasovana razrešnica.

Proračun za tekoče leto, ki izkazuje 8 tisoč 500 Din dohodkov in 31.450 Din izdatkov, je bil ob določitvi doklade za kritje proračunskega primanjkljaja, ki znaša 20, 30 in 60 Din, soglasno odobren.

Pri spremembi pravil združenja, v smislu odloka kr. banske uprave zborovalci niso glasovali, ker se s spremembami pravil ne strinjajo.

K spremembi pravil in k razpravi o obvezni uvedbi »Službenega glasila« je poročal zvezni tajnik I. Kaiser, ki je orisal akcije Zveze. Sklenilo se je, da se obvezna naročnina na »Službeno glasilo« ob tedenski izdaji na štirih straneh odobri.

Pri slučajnostih se je razvila obširna debata radi nove obremenitve avtobusnega prometa, ki je bila mestoma jako pestra ter glede enotnosti cen.

Adria prasek je boljši

Konkurzi in prisilne poravnave Uvedeno je poravnalo postopanje o imovini trgovca Gašperja Jožefa v Murski Soboti. Poravnalni sodnik dr. Šumenjak, poravnalni upravitelj javni notar Koder. Narok za sklepanje poravnave 19. aprila ob 10. Rok za oglasitev do 14. aprila.

Nadalje je uvedeno poravnalo postopanje o imovini trgovca Rozmaniča Petra v Gornji Radgoni. Poravnalni sodnik dr. Kalan, poravnalni upravitelj javni notar Požun Hinko. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Gor. Radgoni dne 26. aprila ob 10. Rok za oglasitev do 21. aprila.

Odpravljen je konkurz trgovca Cirila Šteta v Kranju, ker je bila razdeljena vsa masa.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke. klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Po svetu

Italijanske oblasti so začele vsled plebi-scitarnih volitev v Italiji kar na debelo aretirati naše ljudi. — Samo v koprskem okraju je bilo aretiranih nad 200 ljudi.

Minister Beneš je v sredo odgovarjal v svojem ekspozeju pred zunanje političnim odborom na nedeljski govor Mussolinija. Avstrijsko vprašanje se je skušalo rešiti v nemškem, italijanskem, srednjeevropskem in avstro-madžarskem smislu. Kakor je nemogoča nemška rešitev, tako je nemogoča tudi italijanska in srednjeevropska federacija je vsled odpora Italije neizvedljiva. Najmanj pa je mogoča habsburška rešitev. Za Avstrijo je mogoča samo avstrijska rešitev, ki obstoji v tem, da ostane Avstrija samostojna, da je brez protektorjev, da pa za njeno neodvisnost jamčijo velesile.

Podtajnik Suvich je v razgovoru z veleposlanikom Chambrunom naglašal, da imajo protokoli samo ta namen, da tem bolj krepko poudarijo odpor proti An-schluszu. Mussolini je že večkrat govoril o reviziji, toda glavno je to, da se revizija v protokolih ne omenja in zato ta tudi ne bo cilj nobene italijanske diplomatske akcije.

Suvich odpotuje v Pariz in v London, da pomiri francosko in angleško vlado glede pomena rimskih posvetovanj.

Japonski tisk zelo neugodno komentira Mussolinijev govor in očita Mussoliniju, da dela skupno z Rusijo proti Japonski.

Češkoslov. legionarji so na svoji skupščini sprejeli resolucijo, v kateri pozivajo vse demokratične stranke, da se združijo, ker je prevelika strankarska razcepljenost samo v škodo narodov.

Med Poljsko in Češkoslovaško so se v zadnjem času odnošaji zelo poslabšali. — Poljski tisk pravi, da je to poslabšanje nastalo po sklenitvi poljsko nemškega nenapadnega pakta. Baje se bo poljska vlada vsled preganjanja poljske manjšine na Češkoslovaškem obrnila na Društvo narodov.

Poljski kmetijski minister je obiskal Budapešto in imel več sestankov z madžarskimi ministri. Njegov obisk je vzbudil v diplomatskih krogih veliko pozornost, zlasti v zvezi s poslabšanjem poljsko-češkoslovaških odnošajev.

Večjo skupino nemških emigrantov so na Češkoslovaškem aretirali, ker so organizirali špijonažo v korist Nemčije.

Göring je izjavil, da je mogoč sporazum med Nemčijo in Francijo, ker Nemčija po nastopu Italije v avstrijskem vprašanju ne more več računati na Italijo.

V novem ustavnem predlogu se Avstrija ne imenuje več kot republika, temveč le kot Zvezna država Avstrija.

Staviskijeva afera zavzema vedno večji obseg in so začele sedaj s preiskavo tudi ameriške in angleške oblasti. Listi napovedujejo nova senzacionalna odkritja.

Preiskovalnega sodnika Princea je umoril Staviskijev tajnik Romagnino. Tudi poslanca Calmota je pred leti umorila Staviskijeva morilska banda, ker se je Staviskijevi družbi izneveril in grozil z odkritji.

Delavce bodo v Rusiji plačevali v bodoče z ozirom na vrednost njihovega dela. Komunistično načelo popolne enakosti je torej propadlo.

V ameriškem senatu je bil sprejet zakon, po katerem postanejo Filipini po desetih letih samostojni.

Ameriški generalni državni pravdnik je izjavil, da imajo ameriški zločinci nastavljenih več oboroženih mož, kakor pa ameriška vojska in mornarica skupaj.

Pri pogajanjih za prijateljsko ureditev vprašanj na Daljnem Vzhodu z USA so Japonci zahtevali, da USA prizna Mandžurijo in da dovoli naseljevanje Japoncev v USA.

Kanadski senator Mac Rae je vložil v senatu predlog, da Kanada izstopi iz Društva narodov.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Denarstvo

ZAGREBŠKI TRGOVCI PROTI POVIŠANJU PRIMA

Ker se je v zadnjem času razširila vest, da se namerava povišati prim za tuje valute od dosedanjih 28-50% na 40%, je o tem razpravljalo na svoji zadnji seji Združenje trgovcev za mesto Zagreb. Na seji je bilo sklenjeno, da se trgovci nikakor ne morejo strinjati s to namero in da so zato proti temu predlogu. Kakor se sedaj z oficalne strani zatrjuje, prim sploh ne bo povišan.

NEMŠKA MARKA

Vsled silnega padca deviznega zaklada nemške Državne banke je padla nemška marka. Vsled tega se je povečal disagio za nemške vezane marke. Tako je narastel v Curihu disagio za vezane kreditne marke (Kreditsperrmark) od 28 na 37 do 38 odstotkov. Disagio registrske marke znaša sedaj 32-25, dočim je znašal prej 25 odstotkov, vezane marke od efektov (Effektensperrmark) pa imajo sedaj disagio 47-6 odstotka, dočim so imele prej 41-5 odstotka.

Adria prašek je boljši

Kongres Zveze hranilnic Jugoslavije bo maja meseca v Beogradu. Kongresa se udeležijo tudi zastopniki poljskih in češko-slovaških hranilnic.

Banque de Paris et des Pays-Bas izplača zopet 10odstotno dividendo.

Japonska namerava svojo zlato podlogo v višini 425 milijonov jen z zlatimi nakupi povečati na 700 milijonov.

Dobava-prodaja

Pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani bodo te licitacije: Dne 26. III. za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra ter za dobavo 50.000 kg masti; dne 30. marca pa za dobavo 5000 kub. m drv. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Zavarovanje zgradb proti požaru. Dne 3. aprila bo pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za zavarovanje raznih zgradb proti požaru. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 28. marca ponudbe o dobavi 3 kosov fosforjeve bronze; do 4. aprila o dobavi medenine, jekla, železa, žice, pločevine, žičnikov itd., do 14. aprila pa o dobavi 1400 m jeklenih žičnih vrvi.

Pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu bodo te licitacije: Dne 27. III. za dobavo 10.000 kg usnja, dne 3. aprila za dobavo 28.000 orehovitih hlodov, dne 16. aprila pa za dobavo 400 verig in 10.000 šamotne opeke.

Direkcija drž. železarne Vreš sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi 10.000 kg portland-cementa, 150 zaščitnih stekel, 4000 kilogramov jekla, 60 smirkovih plošč in 350 kg čistega niklja.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 24. marca objavlja med drugim: Pravilnik k izpremembam zakona o neposrednih davkih, zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, zakona o skupnem davku na poslovni promet in zakona o davku na neoženjene osebe in o davčni oprostitvi oseb z deželimi in več otroki. — Odločbo o ustanovitvi katastrske uprave v Dol. Logatcu. — Razpisa: ociranje lesenih brzojavnih in telefonskih drogov; izpr. in dopol. razpisa glede uvozne tarife za uvoz strojev. — Pojasnilo glede prisilnih združb trgovcev, obrtnikov in industrijcev; taksa vprašanja. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolje izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancih, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni proizvodi:

- 205 — Milan, tesani hlodi »uso Trieste«;
- 206 — Milan, topolovina, les za pohištvo in ustaljen les;
- 207 — Tel-Aviv, zastopnik za razne lesne izdelke;
- 208 — Praga, 200.000 sodov za pivo za USA;
- 209 — Hamburg, stoli iz upognjenega lesa in stoli z dvigljivimi sedeži za izvoz v čezmorske dežele;
- 210 — Lisabona, železniški pragi;
- 211 — Lisabona, razne firme za gradbeni les;
- 212 — Berlin, razni furnirji.

OBCNI ZBORI

»Strojilnac«, lesna in kemična industrija d. d., Polzela ima redni občni zbor dne 11. aprila ob 11. uri v prostorih podružnice Jadransko-Podunavske banke v Ljubljani.

RAZNO

Gornje radgonski grad je kupila ljubljanska banska uprava za 300.000 Din.

»Jadranski Dnevnik« je začel izhajati v Splitu. Odgovorni urednik je M. Pavasić. Naslanja pa se list na skupino dr. Tartaglie.

Obtoženi ustaški terorist Oreb je pri svojem nadaljnjem zaslisanju izjavil, da ni izvršil v Zagrebu atentata na kralja, ker je narod kralja tako navdušeno pozdravljaval.

Zaradi soudeležbe pri umoru bivšega poslanca Neudorferja, sta bila obsojena Franjo Zrinjski in Stevo Pizeta na smrt, Tomo Kermen pa na 20letno robijo. Dva obtoženca sta bila obsojena na manjšo zaporno kazen, dva pa sta bila oproščena.

Gledališki dinar se bo pobiral od vsake kinematografske vstopnice v mestih, v katerih so narodna gledališča. Dinar se bo pobiral v korist narodnih gledališč, ki so sedaj globoko deficitna.

Ker ni plačevala trošarine na špirit je bila kaznovana beogr. tvrdka H. Schnitzer z 250.000 Din globe. Vev utihotapljeni špirit pa je bil zaplenjen.

Zidovski trgovci v Sofiji so prejeli te dni od organizacije makedonstvujušćih pisma, da morajo plačati za cilje organizacije večje vsote denarja. Večina trgovcev se je groženj ustrašila in tako so samo trije trgovci plačali 100.000 levov.

Na Angleškem so odkrili ogromne petrolejske vrelce in je zato angleška vlada takoj predložila parlamentu zakonski načrt, da so vsi petrolejski vrelci državna last.

Veliko skladišče bomb in razstreliv so odkrile policijske oblasti v Buenos Airesu.

Razni deželni pridelki in zdravilne rastline

- 213 — Lodz, zastopnik za deželne pridelke;
- 214 — Bondeno (Italija), zdravilne rastline, zlasti bolhač v cvetu in prahu;
- 215 — Trenton (SAD), med, suhe češplje, suho grozdje, slivovica, bolhač, tamin;
- 216 — Dunaj, žito in moka (donavsko blago);
- 217 — Bilbao, žito, sočivje, fižol in drugi deželni pridelki;
- 218 — Tripoli, med, peške od češenj.

Živina in perutnina:

- 219 — London, jajca;
- 220 — Tripoli, živina;
- 221 — Praga, svinjske kože;
- 222 — Pariz, zastopnik za surove telečje kože.

Rudarstvo in podobno:

- 223 — Tel-Aviv, mavec.

Razni industrijski in podobni predmeti:

- 224 — Salonique, hladna omela (visam album);
- 225 — Hamburg, predivo od konoplje;
- 226 — Salonique, moški slamniki;
- 227 — Kairo, tekstilni proizvodi;
- 228 — Buenos Aires, kalcijev karbid, aluminijev oksid, kavstična soda.

Razno:

- 229 — Santiago (Dominican), luksuzni stekleni proizvodi, tekstilni bombažni in mešani proizvodi, galanterijski predmeti, papir za risanje in za zavijanje, kemični proizvodi (sulfiti);
- 230 — Lisabona, išče zvezo z izvozniki za portugalski trg in išče zastopnike.

Adria prašek je boljši

Uničujoč požar je upepelil japonsko mesto Hakodate na otoku Jeso. Doslej je do tal pogorelo nad 20.000 hiš, med njimi plinarne, elektrarna, več bančnih poslopij, mnogo cerkva in templjev in več tvornic. Dosedaj so našli že 700 trupel. Boje se pa, da bo smrtnih žrtev čez 2000. Vsled silnega mraza in vetra je bilo vsako gašenje nemogoče.

Italijanski parnik »Otranto«, ki je imel 1070 ton nosnosti, se je na poti iz Singapora v Sangaj potopil. Posadka se je rešila.

Dve italijanski vojni letali sta trčili skupaj pri vajah nad Codroipo pri Vidmu. Eden pilotov se je rešil s padalom, drugi pa se je ubil.

Na parniku za prevoz petroleja je blizu Rouana nastala eksplozija, da je bil v hipu ves parnik v plamenu. 12 mož je zgorelo.

Vsi špionažni filmi so v Nemčiji prepovedani.

22 novih avtomobilskih cest zgradi Nemčija, da zmanjša brezposelnost.

Irzna poročila

DUNAJSKI ZIVINSKI TRG

Na goveji trg z dne 19. t. m. je bilo postavljeno: 947 volov, 340 bikov in 592 krav. Iz Jugoslavije je bilo 97 volov, 9 bikov in 4 krave. Cene: fabrični voli I. vrste po 1-35 do 1-48, navadni voli I. vrste po 1-20 do 1-30, II. po 1-03 do 1-12, III. po 0-93 do 1-—, biki po 0-95 do 1-10, krave po 0-85 do 1-10 in mršava živina po 0-65 do 0-85 šilinga za kg žive teže. Tendence: Ob slabem prometu so se voli pocenili za 2 do 5 grošev, dočim so ostale druge cene neizpremenjene.

Na svinjski trg z dne 20. t. m. je bilo postavljeno: 4274 špeharjev in 9.119 pršu-

tarjev, skupno 13.393 prešičev. Iz Jugoslavije je bilo 1.938 špeharjev. Cene: mangalica I. vrste po 1-35 do 1-40, II. vrste po 1-37 do 1-45, srednji po 1-32 do 1-34, slabše vrste po 1-30 do 1-32, stari po 1-20 do 1-28, mesnati in lahki pršutarji po 1-20 do 1-40, težki po 1-15 do 1-28, križani po 1-34 do 1-42 šilinga za kg žive teže. — Tendence: Ob slabem povpraševanju so se pocenili prima špeharji za 6 do 8 grošev, drugi špeharji pa za 3 do 4 groše. Pršutarji so se prodajali po čvrstih prejšnjedenskih cenah. (Poročilo tvrdke Predovič in drug, Dunaj III., St. Marx.)

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 25. marca: 7.45: Čebelarstvo vprašanje naše dobe (prof. Verbič Josip) — 8.15: Poročila — 8.30: Telovadba (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franciškanske cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: Sionski spevi (St. Premrl) za sopran solo s spremljevanjem radió orkestra. Poje gdč. Dolenčeva — 11.00: Slovenska glasba, izvaja radió orkester — 12.00: Čas, ruska vokalna in instrumentalna glasba na ploščah — 14.30: Prenos mednarodnih skakalnih tekem iz Planice — 16.00: Staroslovenske velikonočne narodne pesmi (R. Dostal) — 16.30: Maks Mell: Igra apostolov — 17.30: Reproducirana angleška lahka glasba — 20.00: Prenos operete iz Ljubljane — V odmoru: Čas in poročila.

Ponedeljek, dne 26. marca: 12.15: Reproduciran klavirski solistični koncert — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, vojaške godbe igrajo (plošče) — 18.00: Gospodinjstva ura: Velikonočna miza (ga. Kolarič) — 18.30: Nemčija v dobi nacionalnega socializma (Ivan Kreft) — 19.00: Reproduciran koncert citraškega orkestra — 19.30: Medicinsko predavanje (dr. Bogomir Magajna) 20.00: Prenos opere iz Zagreba — V odmoru čas in poročila.

Torek, dne 27. marca: 11.00: Šolska ura: Velikonočna oddaja — 12.15: Slovenske narodne pesmi v reproducirani glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, glasbene slike na ploščah — 18.00: Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.30: Koračnice in polke v reproducirani glasbi — 19.00: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.30: O državljanski vzgoji (prof. Marinko) — 20.00: Glasbeno predavanje ilustrirano s ploščami — 20.30: J. S. Bachov večer. Orgelske točke izvaja prof. Matija Tomc, pevske ga. Tončka Šuštarjeva — 21.30: Simfonične variacije za klavir s spremljevanjem Radió orkestra (Cesar Franck) izvaja gdč. Jadviga Poženelova — 22.10: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 24. marca: **Kariera kancelista Vinciga**. — Red C.

Nedelja, dne 25. marca ob 15.: **Visoška kronika**. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek, dne 26. marca: **Lepa Vida**. — Premjera dijakov drž. učiteljske šole. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 24. marca: **Carmen**. Izven. — Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja, dne 25. marca ob 15.: **Pri belem konjčku**. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol.

Ob 20.: **Ples v Savoyu**. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol. Gostuje tenorist Mirko Jelačin.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, dne 24. marca: **Vijolica z Montmartra**. Gostuje gdč. Erika Druzovičeva.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI

prilporeča špeciarijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2666 Cestiki na raspolago!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se prilporeča za inseriranje!

Če si kupec za kolo, kupi le novo „PUCH“ chromirano kolo

ki ti ne rjavi in imel ga boš 10 do 20 let!
Dobiš ga le pri tvrdki

IGN. VOK - Ljubljana
Tavčarjeva ulica

ali v podružnicah v Kranju in v Novem mestu